

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2005/89

BETREFT: Kleuteronderwijs: Kosten logopedie bij uitspraakachterstand.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 26.01.2005

1.2 Verzoeker

ouder van een leerling

1.3 CZB

- Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 26 januari 2005.
- Verzoeker werd per mail van 1 februari 2005 geïnformeerd over de zittingsdag.
- Betreffende school werd laattijdig medegedeeld en kon hierdoor niet geïnformeerd worden over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Een leerling (4 jaar, 2de kleuterklas) volgt gezien z'n uitspraakachterstand logopedie sinds juli 2004. De ouders betalen alle bijlessen.

De lessen logopedie gebeuren op school tijdens de lesuren.

Bijlessen die bedoeld zijn om de vooropgestelde ontwikkelingsdoelen te behalen, moeten toch door de school kosteloos worden georganiseerd?

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

14 februari 2005, 13u.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Nele Willems, Raf Verstegen, Ann Beckers.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

moeder van de leerling.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de Grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basisonderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen bijdrage mag worden gevraagd, maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden.

Ouders moeten niet betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

De school kan eigen doelstellingen toevoegen aan het decretaal bepaalde minimum. Inzoverre deze toevoegingen verplicht zijn (noodzakelijk) moeten die ook gratis zijn. Er kan enkel een bijdrage gevraagd worden voor wat niet verplicht is.

Een school kan onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen of van het eigen leerplan. Dit kan zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Scholen organiseren buiten onderwijs ook dienstverlening, zoals bijvoorbeeld reftertoezicht. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid van het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders kan worden gevraagd.

De regelgeving voorziet wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt in het participatieproces en dat er afwijkingen zijn voor de minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving via het schoolreglement alle ouders duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

De Commissie is wel van oordeel dat in het kader van een afzonderlijke dienstverlening de school geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Vroegere adviezen

De Commissie bevestigt haar standpunt zoals uiteengezet in de adviezen van 3 februari 2003 (CZB/V/GZ/2003/8), 2 juni 2003 (CZB/ V/KBO/2003/17) en 5 april 2004 (CZB/V/KBO/2004/47).

Lessen in het normale of aanvullende lesprogramma met als specifiek doel leerachterstanden bij kinderen van de school weg te werken, zijn onderwijsgebonden activiteiten die noodzakelijk zijn om de eindtermen te realiseren. Het beginsel van kosteloos onderwijs houdt in dat hiervoor in het basisonderwijs geen bijdrage kan gevraagd worden aan de ouders.

Zorgbegeleiding

De Commissie wijst ook op de introductie door de onderwijsregelgeving met ingang van 1 september 2003 van de zorgbegeleiding (o.a. logopedie) in het basisonderwijs. De onderwijsoverheid heeft de basisscholen door bijkomende ambten inzake zorg voor leerlingen te leveren, bepaalde mogelijkheden geboden om zorg en onderwijs te laten verlopen onder onderwijsvoorwaarden. Ook de subsidie naar werkingsbudget toe is de laatste jaren toegenomen. De directie beschikt nu over ruime mogelijkheden op school om zorg voor leren en opvoeden met onderwijspersoneel te realiseren.

Onderwijsorganisatie

De regelgeving inzake kwaliteitsdoelstellingen in het onderwijs houdt in dat de ontwikkelingsdoelen moeten worden nagestreefd en de eindtermen bereikt. De scholen moeten met het normale lesprogramma en eventuele bijkomende lessen inspanningen leveren zodat zoveel mogelijk kinderen de doelstellingen halen op het einde van het kleuter- of lager onderwijs, rekening houdende met het startniveau van de leerling en de context van de school.

Dat houdt evenwel niet in dat de school iedere mogelijke stoornis inzake gezondheid en ontwikkeling van elke leerling moet kunnen opvangen in het schoolverband. Zo voorziet het decreet gelijke onderwijskansen in de mogelijkheid van een doorverwijzing van een school voor gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs "wanneer de draagkracht van de school onvoldoende is om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de leerling inzake onderwijs, therapie, verzorging" (decreet van 28 juni 2002). Maar ook binnen het gewoon onderwijs kunnen die stoornissen zich voordoen en die niet met de normale van de school te verwachten inzet te remediëren zijn.

In het bijzonder het centrum voor leerlingenbegeleiding heeft een belangrijke opdracht binnen het domein van de gezondheidszorg voor leerlingen. Het centrum neemt initiatieven om de gezondheid, groei en ontwikkeling van de leerlingen te bevorderen, te bewaken en te behouden. Dit impliceert naast de multidisciplinaire werking, dat het centrum systematisch en vroegtijdig stoornissen opspoorde op het vlak van gezondheid, groei en ontwikkeling zodat de leerling of de ouders tijdig deze stoornissen kunnen laten behandelen. Het is niet aan de artsen en de verpleegkundigen van het centrum en aan de school om medische of paramedische behandelingen door te voeren of voorschriften te maken. Het centrum kan wel een medische onderzoek uitvoeren op vraag van de ouders (decreet van 1 december 1998).

Het gratis karakter van het normale lesprogramma en de bijkomende lessen van de school geldt niet voor medische of paramedische behandelingen van stoornissen inzake gezondheid, groei en ontwikkeling die voor een bepaalde leerling wenselijk of noodzakelijk zijn. In principe worden tekorten met medische gronden los van het normale of aanvullende lesprogramma buiten de school aangepakt door de ouders met een behandeling en een zorgverstrekker van hun eigen keuze.

Dat om praktische redenen de medische of paramedische behandeling in de school wordt opgevolgd, houdt niet in dat er sprake is van kosteloosheid of afstand van de vrije keuze van zorg.

De directie, het personeel of het centrum voor leerlingenbegeleiding dienen de ouders wel vooraf duidelijk te informeren dat een medische of paramedische behandeling van stoornissen inzake gezondheid, groei en ontwikkeling ten hunnen laste valt. Om de deelname aan het normale lesprogramma zoveel mogelijk intact te houden kan de school op vrijwillige basis autonoom beslissen om bij leerlingen met medische of paramedische behandeling, praktische ondersteuning (klasafwezigheid, lokalen, kostprijs) aan te bieden en zich flexibel op te stellen.

De Commissie komt tot het volgende advies:

Een schoolbestuur of aanverwante organisatie kan tijdens of buiten de lestijden en in de schoolgebouwen geen bijdrage voor onderwijsactiviteiten van het normale of aanvullende lesprogramma ten laste leggen van de ouders.

Medische of paramedische behandeling van stoornissen bij leerlingen worden in principe behandeld buiten de school op kosten van en volgens de keuze van de ouders. De school kan op vrijwillige basis praktische ondersteuning bieden. De ouders blijven volledig vrij in de keuze van behandeling en van zorgverstrekker.

Het is de opdracht van de directie, het personeel of het centrum voor leerlingenbegeleiding om de ouders vooraf duidelijk te informeren over het onderscheid tussen het normale en aanvullende lesprogramma en de medische of paramedische behandelingen.

Op basis van de medegedeelde gegevens van de vragende partij gaat de Commissie ervan uit dat de school in het voorliggende geval al hetgeen inzake onderwijs en zorg in haar mogelijkheden en verantwoordelijkheid (lesprogramma, bijlessen, zorg) ligt, gratis levert aan de betrokken leerling. De kostprijs van de logopedie is hier ten laste van de ouders.

Brussel, 14 februari 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter